

İŞÇİ-KÖYLÜ

milli demokratik devrim mücadelesinde omuz omuza

Yıl: 1 SAYI: 5 | ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR | 25 KURUŞ | 9 EYLÜL 1969

İşçilerin, köylülerin, yurtsever aydınların tüm emekçi halkımızın özlemi:

Gerçek Demokrasi istiyoruz!

Vatandaşı türlü vaatlerle yine aldatıyorlar.

Gerçek Demokrasi, Amerikan emperyalizminin ülkemizden kovulması, işbirlikçi sermayedarların tasfiye edilmesi, toprak reformu yapılarak köylülerin hür emekçi durumuna yükselmesi demektir. Bundan başkası demokrasi değildir

Arkadaşlar, Her seferinde olduğu gibi, bu seçimlerde de dönen dolaplar bize demokrasi olarak yutturulmak isteniyor. Biz işçiler ve köylüler, gerçek demokrasiye inandığımızı koparmanın, mebus adaylarından beşyüz liranın yarısını yırtıp kopartmak olmadığını biliriz.

Önseçimlerde oynanan oyunları gördük. Parayla delege satın alacaksın ve bunun adına demokrasi diyeceksin! İşçilerimizin haklarını, grev yapmak, sendika kurmak, asgari ücretleri istemek haklarını kabul etmiyeceksin ve bunun adı demokrasi olacak! Topraklarında köle gibi çalıştırdığın ırgatları kamyonlara bindirip sandık başına götüreceksin, kendi partine oy verdirteceksin ve bunun adı demokrasi olacak 'Ağalar, tefeciler, aracı tüccarlar iliğimizi kemiğimizi sömürecek ve bunun adı demokrasi olacak! Vatandaşı karakollarda falakaya yatıracaksın, bunun adı demokrasi olacak! Karılarımıza kızlarımıza namussuzca hakaret edeceksin ve bunun adı demokrasi olacak! Milleti Alevidir Sünnidir diye birbirine düşürüp taraf tutacaksın ve bunun adı de-

Türk-İş'in Ankara mitinginde İşçinin gücü boşa harcandı

Geçen sayımızda haberini verdiğimiz Türk-İş Mitingi 24. Ağustos pazar günü Ankara'da yapılmıştır. Mitinge binlerce işçi katılmış, anadolunun dört bir yanından kafilelerle işçi gelmiştir. Mitinge katılmak istayen devrimci gençler ve işçiler miting alanına sokulmamışlardır.

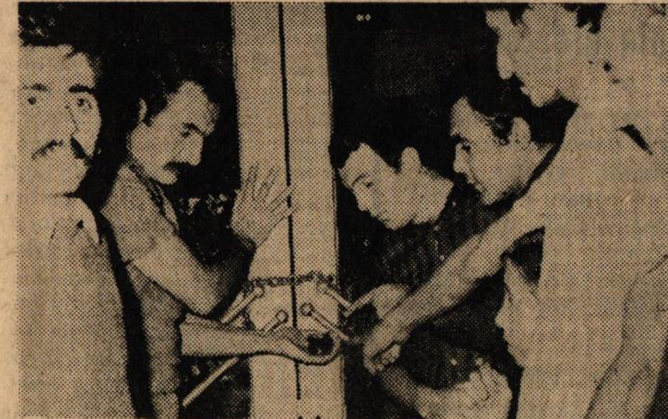
İşçilerin ellerindeki pankartlarda sudan sloganlara

«Kuyudan adam» çıkartıp, halkı kendi meselelerinden uzaklaştırmak isteyenler.

Halk düşmanları Tunceli'de azdılar

Halk oyuncuları kapatılan tiyatronun kapısı önünde.

Geçtiğimiz haftalar içinde en önemli olay şüphesiz Tunceli'deki tertip olayıdır? İktidarın seçim öncesi halkı sindirme politikasının başarılı bir örneği olan bu olay, bizim ilk sayıdan beri kavgasını verdiğimiz «demokrasi var mı; yok mu?» sorusuna önemli açıklıklar getirmiştir?

Tuncelide halka yapılan bu saldırı aslında var olduğu iddia edilen devomrasinin olmadığının en güzel delliidir.

Halk Oyuncuları Pir Sultan Abdal piyesini oynamak üzere Tunceli'ne gelirler. Bütün biletler satılır. Vali oyunun oynanacağı gün ne hikmetse oyunu engeller. Halk Oyuncuları İ;işleri bakanına telgraf çekerek izin isterler. İçişleri bakanı gereken izni verir. Buna rağmen vali ortalıkta gözükmez. Oyun hâlâ engellenmektedir. Halk ti-

KAHRAMAN VİETNAM HALKININ ÖNDERİ

HO Şİ MİNH ÖLDÜ

rastlanması dikkati çekmiştir. Bununla beraber anadoludan ve Ereğli Demir Çelikten gelen işçilerin ellerindeki pankartlarda

SINIFLAR ARASI DENGE İSTİYORUZ
YERALTI SERVETLERİ DEVLETİNDİR
HANİ TOPRAK REFORMU HANİ TARIM REFORMU?
GÜCÜMÜZÜ ANAYASADAN ALIYORUZ
ASGARİ ÜCRET UYGULANMALIDIR
TAM BAĞIMSIZ GERÇEKTEN DEMOKRATİK TÜRKİYE.

gibi devrimci sloganlara rastlanmıştır.

Mitingin sona ermesinden sonra devrimci gençler bütün yol başlarını tutmuşlar ve İŞÇİ - KOYLÜ gazetesi satmağa başlamışlardır. Gazete mitingde dağıtılan bildirilerden daha fazla ılgi görmüş, herkes bildirileri attığı halde gazeteleri saklamıştır.

Milyonlar sarfedilmesine rağmen işçi mitingi sendikacılar tarafından saptırılmıştır. Yapılan konuşmalarda temelsiz bir takım laflar edilmiş, belli bir hareket biçimi tespit edilmemiştir.

Amacı ne olursa olsun miting olumlu bir gelişmenin

(Devamı Sa. 4. Sü. 3 de)

Devrimcilerin sokulmadıkları milyonluk Türk-Iş mitingi.

DEVRİMCİ GENÇLERE ÜNİVERSİTE'DE BASKI!

Deniz gezmiş sayısız mahkemelerden birinde.

Devrimci Gençlik Lideri Deniz Geçmiş'in fakülteden ihracedilmesi üzerine BİNLERCE GENÇ «HALK DÜŞMANLARINI ŞİDDETLE KINADI.

İstanbul üniversitesinde

(Devamı Sa. 4. Sü. 4 de)

mokrasi olacak! Demokrasi namına yapılan bu sahtekârlık eksik olsun yurdumuzdan!

Biz işçiler ve köylüler ve bütün mliliyetçi vatandaşlar, sahte demokrasi değil, gerçek demokrasi istiyoruz. Amerikan emperyalizminin idaresindeki sahte seçimlerden medet ummuyoruz:

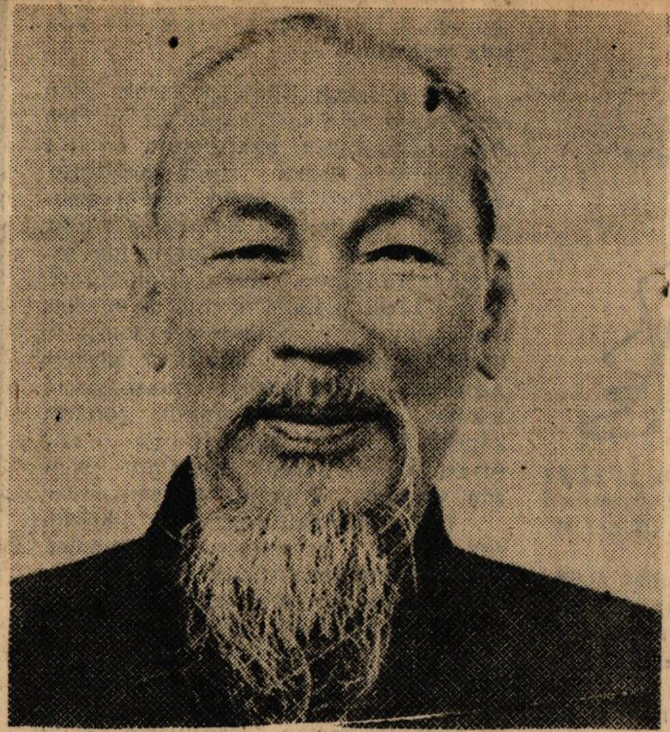
Gerçek demokrasi ve fikir hürriyeti, ancak toprak ağalığının kalktığı bir ülkede olur. Ağaların köylüleri ezdiği bir memlekette demokrasi yoktur. Ağasının beyinin avucuna bakan bir köylü hür değildir. Oy kullanma hürriyeti diyorlar, ama kimin için oy kullanma hürriyeti? Yabancılarla ortaklık eden iş-

(Devamı Sa. 4. Sü. 6 da)

HO Şİ MİNH ÖLDÜ...

Emperyalistlere karşı milli kurtuluş savaşı veren kahraman Vietnam halkının başkanı Ho Şi Minh 3 eylül çarşamba akşamı hayata gözlerini kapattı. Bütün hayatı yoksul Vietnam halkının kurtuluşu ve gelişmesi için geçen 79 yaşındaki kahraman önderin ölümü kurtuluş savaşı veren bütün sosyalist ülke halklarına ve dünya halklarına, bütun emperyalist ülkelerin işçi sınıflarını, demokratik güçelrini üzüntü içinde bırakmıştır. Halkı tarafından çok

(Devamı Sa. 4. Sü 1 de)

Vietnam bağımsızlık mücadelesi lideri HO Sİ MİNH

kalabalık yavaş yavaş kızmağa başlamıştır. Tiyatroya girmek isteyince polisle çatışırlar. aKn dökülmesini en-

(Devamı Sa. 4. Sü. 7 de)

Libya'da ihtilâl yapıldı

Geçtiğimiz hafta Afrika kıtasının zengin petrol ülkesi Libya'da «Birlikçi özgür subaylar» bir hükümet darbesi yaptılar. Gerici Krallık yönetimine son verildi Libya kralı

(Devamı Sa. 4. Sü. 5 de)

Ülkesinde ihtilâl olan sabık kral İdris El Sunusi

Alpagut'ta işçilerin Zaferi

Geçen sayımızda haberini verdiğimiz Alpagut kömür işçileri işverenle yaptıkları temaslar sonucu greve gitmeden haklarını almışlardır. Bilindiği gibi ocaklardaki işgal durumunun jandarmalar tarafından sona erdirilmesinden kısa bir müddet sonra işverenle sendika arasında toplu iş sözleşmeleri başlamıştır.

Önceleri iş veren işçi isteklerinin hiç birini kabul etmeğe yanaşmamış, bunun üzerine sendika grev kararı almıştır. Bu arada işverenin ikinci görüşme teklifini sendika kabul etmiştir. Uzun süren konuşmalar yine bir sonuç vermemiştir. Son olarak 28'8'1969 perşembe günü tekrar yapılan konuşmalar sonucu saat 17.30 da işveren bütün istekleri kabul ederek toplu sözleşmeyi imzalamıştır. Böylece grev kararı kalkmıştır.

Toplu iş sözleşmesiyle aşağıdaki istekler kabul edilmiştir.

1 — Direniş sırasında işten çıkarılan 12 işçi işe geri alınmış işten çıkarılan memurun durumu görüşmeler kapsamına alınmıştır.

2 — Asıl amaç olan ödenmesi geciken ücretlerin ödenmesi kabul edilmiş İş-

(Devamı Sa. 4 Sü. 4 de)

Muhabirimiz Alpagut İşçi temsilcisiyle konuşurken.

Adana'da grev başladı Çayırova'da hazırlık var

Çayırova Cam Fabrikasında 1200 işçi greve gitme kararı almışlardır. Türkiye İş Bankasının işlettiği fabrikada yöneticiler, daha önce sendika tarafından alınan zamlarıda türlü dalaverelerle azaltmak istemekte işçilerin çoğunu zamdan mahrum bırakmağa çalışmaktadır.

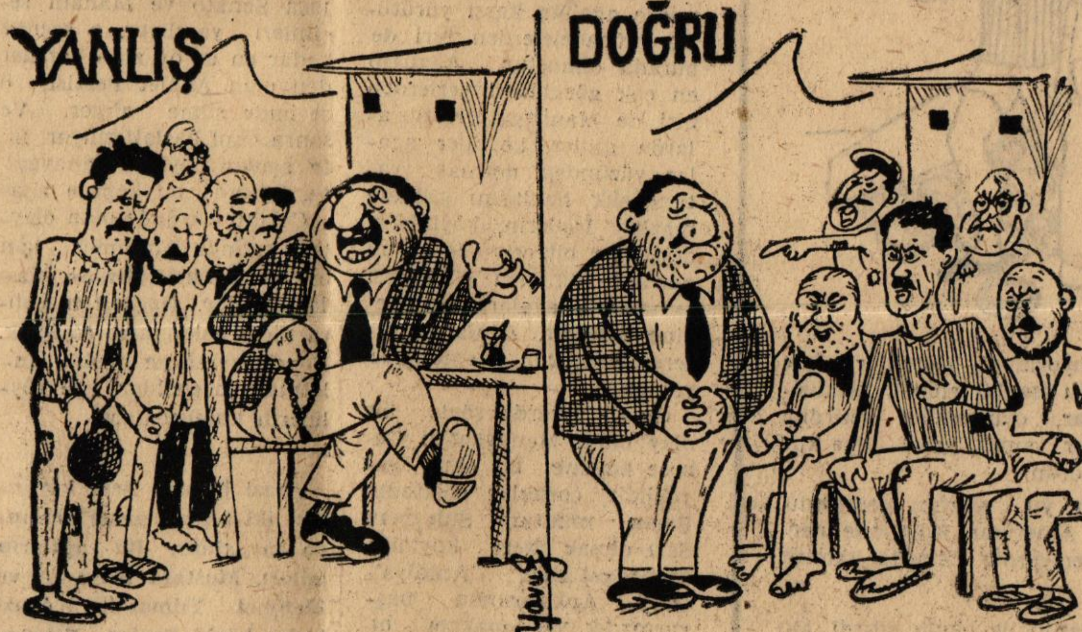
1200 işçi adına grev kararı alan Hür-Cam-Iş sendikası yöneticileri sonuna kadar direneceklerini, haklarını mutlaka alacaklarını açıklamışlardır.

ADANA ÇİMENTO FABRİKASINDA GREV

Adana Çimento fabrikası işçileri toplu sözleme görüşmelerinde isteklerinin verilmemesi üzerine 20.8.1969 tarihinde başladıkları greve başarıyla devam ediyorlar.

Çimse-İş genel başkanı A.P. Hasan Türkay toplu iş sözleşmelerinde patrondan yana olunca işçiler yeni Çitoş - İş sendikasını kurmuşlardı. Grev bu yeni sen

(Devamı Sa. 4. Sü. 6 da)

YAZISIZ

İŞÇİ-KÖYLÜ'yü köylüler satınca saldırganların soluğu kesildi

Gazetemizin satışını baltalayan aldatılmış komando bozuntularına karşı, köylüler Anamur'a inerek gazetelerine sahip çıktılar.

Yurdun her yanında olduğu gibi, Anamur'da da büyük bir ilgi gören İşçi-Köylü gazetesinin satışı, güneyli büyük toprak sahiplerinin, tefecilerin ve yabancılarla ortaklık yapan fabrikatörlerin kışkırtmalarıyla, engellenmek istenmiştir.

İşçi ve köylüye düşmanlıkları şimdiye kadar yaptıklarıyla ortaya çıkan, kendilerini «milliyetçilik» le maskeleyen

(Devamı Sa. 4. Sü. 3 de)

BAŞYAZI

SEÇİM ÖNCESİ DURUM

Gazetemiz elinize geçen beşinci sayısıyla yayın görevine devam ediyor. İşbirlikçilerin ve gericilerin her türlü engellemelerine rağmen, yurdun dörtbir yanına dağılıyor. İşçi ve köylü yığınlarına ulaşıyor. Türkiye'de ilk defa 50 bin adet basılan ve okunan gazetemiz, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi veren işçilerin, köylülerin aydınların ortak çabalarıyla hedefe doğru ilerliyor.

Gazetemiz artık haksızlığa karşı mücadelede sağlam bir silâh olmuştur. Nerede bir grev, toprak mücadelesi varsa oradayız. Bütün milli ve demokratik haraketlerin savunucusuyuz. Şimdi hepimize yeni görevler düşmektedir: halkımızın milli demokratik zaferi için, daha geniş halk kitlelerine yayılmak Gazete okurların eleştirileri, bizim özelleştirimiz ve karşılıklı tartışmamız sayesinde daha doğru ve anlaşılır bir duruma gelebilri. Böyle bir gazete de yığınlarla sarsılmaz bağlar kurar.

Gazetemiz yalnız yurdumuzdaki devrimci hareketi değil. bütün dünyadaki devrimci hareketleri izliyor. Çünkü, emperyalizme karşı mücadele eden bütün mazlum dünya hakları, ayni zamanda bizim için de mücadele ediyorlar. Çünkü düşmanımız ortak! emperyalizm. Nihayet bizim dünya devrimci hareketinden öğ-

(Devamı Sa. 4. Sü. 7 de)

İŞÇİ — KÖYLÜ

«İlim Çin'de olsa, gidip bulunuz.»
Hz. Muhammed

NATO halkımızın düşmanıdır

Kardeş, Mustafa Kemal gavura, emperyalizme karşıydı; yani, sanayileşmiş sermayeci devletlerin halkımızı sömürmesine izin vermezdi. Bu yüzden, silâhı eline alıp İngiliz emperyalistlerinin üstümüze saldırttığı Yunan ordularıyla dört yıl savaştı. Mustafa Kemal'n yaptığı andlaşmalar dostluk, saldırmazlık, iyi komşuluk, anlaşmazlıkları barışçı yollarla çözme anlaşmalarıydı. Askeri paktlara yanaşmadı hiç, kimseye üs vermedi. Yurdumuza dost kılığında da olsa, yabancı askeri sokmadı. Toprak bütünlüğü, bağımsızlık dedin mi, bunların üstüne titrerdi, toz kondurmazdı.

Evet, İşçi kardeş! NATO dedikleri şey yabancıdır bizim çıkarlarımıza. Oz vatanında seni sömürenler kendilerine bir destek bulmak için yurdumuzun çıkarlarına hiç de yararlı olmıyan bu pakta sımsıkı sarılmışlar «NATO'ya Ruslara karşı durabilmek için girdik» diyorlar. Ne var ki, bu söz doğru değil. Tıpkı NATO'nun Rus tehlikesinden ötürü kurulduğu sözünün doğru olmadığı gibi. Türkiye'de seni bay, bayındır etmemiş, görevli olduğu halde gene etmemiş ve yüzyıllardır senin sırtından geçinmiş olanlar bu avantalarını kaybetmemek için yabancıların kurduğu askeri pakta girmiş ve Meclisten bile - hani o bıl diğin meclisten - geçirmekten ürktükleri andlaşmalar yapmışlardır.

«NATO öz yurdumuzu savunmamıza uymaz» dedik, aldırmadılar. «Yabancılara askeri üs vermek bağımsızlıkla bağdaşmadığı gibi, çok tehlikelidir» de dedik, ses etmediler. «NATO ile Avrupa, Amerika'ya da Batı kültürüne, medeniyetine değil Batı'nın sömürme düzenine kapılanıyoruz» dedik; duymazlıktan geldiler. «Türk halkının kaderini gavur milyonerlerin eline vermeyin» dedik; yeni dalavereler, yeni aldatmaca yolları düşündüler. Yok NATO'dan çıkmamalı, içinde kalıp sert davranmalıymışız. Sıkılmaz, utanmaz herifler! NATO'nun ne olduğunu, içinde şimdiye dek neler yaptığımızı domuz gibi bilirsiniz bilmesine. Temsilcilerimizin yabancı komutanların ağzına, eline baktığını sizler bile itiraf etmiştiniz. Koca Fransa dikiş tutturamadı, bağımsızlığımızı kaybettik diye fiilen çıktı NATO'dan. Görmemezlikten gelirsiniz.

NATO'nun yurdumuzun savunması için kurulmadığını söyleye söyleye damağımız kurudu. Yalan de de, göreyim seni. Sen bilirsin. Nato, herşeyden önce, yabancı bir devletin, yani Amerikanın emrindedir. Amerika bütün dünyada bizimle ilgisi olmayan türlü çıkarları, oyunları bulunan bin kollu bir ahtapottur. Türk halkının kendi savunma hedefleri vardır Bu hedefler için silâhı da araçları da, savaş ve savunma biçimi plânları da başka olacaktır elbet. Aracı da, gereci de, plânı da. Türk halkının gerçek çıkarları için Türkler yapacaktır. «Canım NATO'dan çıkmayalım, orada kalıp pürüzlerini düzeltelim» diyenler ayıp örtme peşindeler. İşçi kardeş, bil bunu. «Pürüz düzeltelim de kalalım» demek, «sömürü apaçık gözüküyor, örtbas edelim» demek. Bu göz boyacıların yalanlarını, sahtekârlıklarını çarp yüzüne; hesap sor katakullici NATO'culardan.

Hele satılık kafalı bu işbirlikçilerin «karşılığında yardım alıyoruz» teranesine de izin verme. Bir kez hiç-

şı mücadelesinin zaferinden sonra olacaktır. Çünkü, ancak tam bağımsız ve gerçekten Demokratik bir Türkiye'de bütün halk sınıflarının gelişmelerine açık bir ortam yaratılır. Ancak o zaman işçiler, emekçiler ve bütün millî sınıflar kalkınma yolunda şevkle çaba sarfederler. Dışa bağlı bu yarı-sömürge düzeninde kalkınmak bir hayâldir. Amerikan yardımı zayıf bir adamdan damacanlar dolusu kan emip, sonra yardım diye iğneyle birkaç damla kan vermeye benzer! Ekonomik yardım konusunun cılkı çıktı, burada sözünü bile etmiyelim. Mecliste askeri yardım konusu görüşülürken savunma bütçesini ele alan bir komisyon raporunda bu yardımın NATO ölçülerine, hatta kabul edilerek en az düzeydeki ölçülere bile erişemediği belirtilmedi mi? Amerika, kendi can düşmanının karşısına yeteri kadar tümen çıkaramıyor diye, yardım maskesi altında, işçi, köylü, kentli vatan çocuklarının cephelere sürülmesine gönlümüz razı mı?

Gavurun şu lâfına bak: «Mehmet, al şu silâhı, git bilmem nerede benim sömürü düzenimi koru. Hayır, o silâhı Kıbrıs'ta kullanamazsın. Kendi yurdun için ne çarpış, ne öl; ama benim çıkarlarım için sen öleceksin.» Uzun lâfın Türkçesi bu... «Kore'de Amerika'nın yardımına koşalım, yoksa, ihtiyacımız olunca, o da bize yardım etmez» denmişti. Kore'de madalya almış Türk askeri Kıbrıs olayında madalyalarını teker teker Amerikan gavurunun suratına atmadı mı?

Emekçi kardeş, dışa bağlı sömürü düzeninin bir takım anlaşmalarla perçinleşmesinde en çok ezilen sensin. En çok kaybeden, en fazla sömürülen, manevi gelişmesi duran, maddi kazan-

Mehmet okula gidiyor

Mehmetlerin köyünde okul yoktu. Bu yüzden her gün sekiz kilometre yol yürüyüp, komşu köyün okuluna giderdi. Kışın soğuk günlerinde bu yollarda üşürdü Mehmet. Dört gözle baharın gelmesini beklerdi. Bahar gelince çiçekler açardı. Yol boyunca taze yeşil çimenler biterdi. Okul dönüşü bu çimenlere uzanırdı köyün çocukları ile. Şehirlerden konuşurlardı hep. «Oralarda evler dağ gibi büyük olurmuş, geceleri gündüz gibi ışıklı olurmuş her yan.» Köy okulunu bitirince şehire gideceğini, orada daha büyük okullarda okuyup, öğretmen olmayacağını düşlerdi Mehmet. Bu güzel bahar günleri çabucak geçti. Sıcak yaz günleri geldi. Harmanda çalışıyordu Mehmet. Ağanın yanında ırgat olan emmisine yardım ediyordu. Bütün köy ço-

Tanju okula gidiyor

İthalâtçı Faruk bey ve Fisun hanımefendi çocuklarını İstanbuldaki hususi Amerikan Kolejine verdiler. Fisun hanım «benim oğlum büyüyecek adam oalcak, gemileri olacak» diyor da başka birşey demiyordu. Babası Tanjuya yepyeni oyuncaklar alıyordu. Tanju bunları alıyor, kırıyor bir köşeye atıyordu.

Tanju üzerinde kolej armalı mavi ceketiyle, bir sabah kapılarının önünde Kolejin otobüsünü beklerken Hasanı gördü. Hasan kapıcının oğluydu. Her sabah erkenden kalkar, şehrin bütün mahallelerini teker teker dolaşır simit satardı. Tanjuyla aynı yaşta olmasına rağmen çok olgun ve ciddiydi.

Doktor yok Aşı ne gerek

Dört yıldan bu yana İşçiyi, köylüyü unutanlar şimdilerde yavaş yavaş hatırlamaya başladılar bizi. Eee kolay değil, seçim zamanı yakın. Yol, su, okul vaatleri gırla gidiyor. Tüm partililerde bir yaltaklanma br curcuna varki sormayın gitsin...

«Türk işçisiii... Türk köylüsü...» diyip, sırt sıvazlıyarak lâfa başlayanın haddi hesabı yok. Zaten seçim ayları, işçilerin, köylülerin az buçuk yüzlerine bakıldığı aylardır, gerisi boş. Niçin seçimden seçime işçi, köylü «Muhterem» olur, «aziz» oolur, «kardeşi» olur da seçim geçince gene yüzüne bakılmaz? Çünkü işçi hee köylü bu memleketin oy deposudur oy.

Haftasına kalmaz, dağlar düzler pıtırak gibi aday dolar. Kuş uçmaz, kervan geçmez dağ yolları şenlenir. Kahveler, meydanlar şenlenir, lâf aramızda camiler bile şenlenir. Çünkü çoğu adayların namaz kıldığı ay Ramazan Ayı değil seçim ayıdır.

«Aziz ve müslüman din kardeşlerim..» diye söze başlayanların çoğunun yüzünü seçimden sonra bir gören pişman bir de görmeyen. Neden adayların çoğu aynı şeyleri söylerler aynı vaatlerle milleti kaldırmaya çalışırlar? Neden seçim boyu güler yüzlü olan adam sonradan değişir? Neden olduğunu hepiniz bilirsiniz ya, bir de emminizden duyun. Adayların hemen hepsi milletin içine asıl yüzleri ile çıkmazlar. Çıkamazlar ki zaten... Adam gelip: «Aman bana oy verin, işimi yürüteyim, şanım şerefim artsın, sülalemi kalkındırayım» der mi? Demez. Ya ne der? «Türkiyenin, köylülerin, işçilerin kalkınması, ancak bizim parti kazanırsa olur.. Biz mamur ve müreffeh Türkiye'yi kuracağız.» der. Mason ise, «Ben her sabah Kuran okurum» der. Partilerinin içinde hır gürden geçilmeyenler, birbirini yiyenler. «Ancak huzuru, birliği biz getiririz.» diyeceklerdir.

Ama görünen odur ki gene en fazla piyasaya sürülecek olan, Eski Demokratlar meselesi olacaktır. Çünkü eski D.P. liler meselesi uyuyan cahil halk için en birinci tuzaktır, öksedir. Birisi «Vatandaş oyunu bize ver eski DP'lilerin çogu bizdedir.» diyip oy istiyecektir. Herkimbizdedir.» diyip oy istiyecektir. Herkim de daha çoğu olursa olsun, Allahın mübarek etsin, biz bir hayırlarını görmedik onlar görsün.. diyelim...

Peki, bu esas yüzlerini saklayıp «Yapacağız, edeceğiz» diyenlerin esas yüzlerini ortaya koymanın bir yolu, yordamı yok mudur? Vardır, vardır ki hem

ALİ EMMİ DEDİ Kİ...

— Efendi toprak reformundan yana mısın?

— 450 bin gecekondu da oturan vatandaşın hali ne olacak?

— Doğunun kalkınmasını nasıl ele alacaksınız?

— Arkadaş, işçinin iş gücü bedavaya gidiyor, asgari ücretlere ne diyorsun?

— Sendika hürriyeti ne zaman olacak, istediğim yararlı gördüğüm sendikaya girebilecek miyim?

— Bu yıl kaç toplu sözleşme oldu? Kaç grevi hükûmet durdurdu?

— Arkadaş şehirde patatesin kilosu 1.5 - 2 lira ben burada niçin 30 kuruşa alıcı bulamıyorum?

— Krediler, tohumluklar kimlere nasıl gidiyor?

— Sanora buğdayını kaç yıl deneyipte dağıttınız?

— Arkadaşlar, sen anayasadan yana mısın yoksa ona karşı mısın?

— Pahalılığa nasıl çare bulacaksın?

— Orman köylülerinin durumu nice olacak?

— Polis copundan, candarma dipçeğinden fakiri nasıl koruyacaksın?

— Efendi senin partin kazanırsa, haftada iki defa et alabilecek miyim, nasıl?

— Tefecilerden, aracılardan milleti nasıl kurtaracaksın, de bakalım?

— Arkadaş, Amerikan gavurunun topuyla tüfeğiyle, bozuk ahlâkı ile gelip öz yurdumuzda efendi kesilmesine ne dersin?

Bunları bir güzel sordun mu, sordun. Bakacaksın ki yüzü değişti, terledi, kem küm edip ağız kalabalığına geçmek ister. Durmakta yarar yoktur, dönüp sırtı gideceksin... Yok baktın bu. ve bunun gibi sorulara akıllı uslu, dini siyasete karıştırmadan cevaplar veriyor. Yaz diyeceksin, yaz ve de imzala: «İşçilerin, köylülerin yararına olan 1961 Anayasasını tastamam uygulatacağıma, yoksulu ezip bitiren ağalara, gavurlara karşı duracağına, namusum, erefim üzerine söz veririm.» İmzaladı mı? İmzaladı «Hadi uğurlar ola oyum senin.» diyeceksin. Sonra da ısmarlıyacaksın: «Aman kavlini bozmaya kalkma kulağım sende olacak.» İmzalattığın kâğıdı da kahvehanenin ocağının hemen yan tarafına görünecek şekilde asacaksın.

Yoksa, «Aman bu avukattır, davalarımıza yardımı olur, Şu ağadır destek olur, öteki doktordur derdime çare bulur» diyip ,elin yabanına kanıp peşinden koşmaya kalkarsan billahi daha sit-

du yüzü. Gece yorgun argın dönüyordu

evine. Yemekten sonra hemen yatağına giriyor. Gelecek güzel günleri, öğretmen olacağı günleri düşünüyordu. Ikinci sınıftaydı artık.

Yaz günleri tez bitti. Okullar açıldı. Mehmet emmisinin kasabadan getirdiği bitmez tükenmez kalemini mintanının kenarına takıp, elinde yeni defteri ile okula gidiyordu. O bitmeyen kara kış günlerini korkuyla bekliyordu artık. Kış günleri yaman olurdu. Çocuklar birbirine sokulup ayazdan korunmaya çabalarlardı. Okula gelince sobanın çevresine dizlip ellerini ayaklarını ısıtmadan derse başlıyamazlardı. Mehmet öğretmeninin anlattıklarını can kulağı ile dinlemeye çalışırken, yarım kalmış uykusu tatlı tatlı çökerdi göz kapaklarına.

Fakat Mehmet okula hergün gidemiyordu. Haftanın yarısı okula giderse, diğer yarısında da ağanın koyunlarını gütmek zorunda idi.

Birgün çiftliğe lüks bir taksi geldi. Gelenler ağanın, şehirdeki kötü evlerden topladığı orospular ve köçeklerdi.

Hemen bir kuzu kesildi. İçkiler geldi. Ağa bu kadınlarla odasına çekildi. Sabaha kadar içildi sıçıldı. Sabah ezanı okunurken, ağanın çiftliğinden kadın çığlıkları, çalgı sesleri ortalığı inletiyordu. Bu seslerden ezan sesi duyulmuyordu. Bütün köylü rahatsızdı. Ellerine geçse ağayı öldüreceklerdi. Fakat güçsüzdüler. İçlerinden yoksul köylü Ahmet «elbet bir gün gelecek, herşeyin hesabını soracağız ağadan» diyordu.

Sabahleyin çiftlikten çıkarlarken uzaktan koyunları otlatan Mehmeti gördüler. Ağa koyunlardan birinin karnını tuttu; «Bunlar neden zayıf böyle» dedi. Oysa koyunlar sıhhatli ve etliydi. Mehmet ne diyeceğini şaşırdı. «Yavaş, yavaş büyüyecekler» dedi. Bunun üzerine, «Şunun söylediği lâfa bak, benden iyi mi bileceksin» diyerek Mehmete bir tekme vurdu ve iyice dövdü.

Mehmet evine gitmedi. Bir kayanın üzerine oturdu. Uzun uzn düşündü. Gözlerinden bir iki damla gözyaşı [illegible]. Yumrukları sıkılı elleriyle de kayaya vuruyordu. Neden sonra ellerinin yırtıldığını, kanadığını farketti. Fakat hiç, acı duymamıtı. Mehmetin okul hayatıda böylece sona erdi.

Çok küçük yaşta atıldığı hayat onu iyice olgunlaştırmıştı. Simitleri sattıktan sonra, kazandığı parayı getirir anasına verirdi.

İşte o sabah ithalâtçı Faruk beyin oğlu Tanju ile Sivaslı kapıcı Recep efendinin oğlu Hasan, apartmanın önünde karşılaştılar. Hasan simit tablasının üzerine simitleri dizerken, Tanju ansızın geldi ve simitlere bir tekme vurdu. Simitler etrafa yayıldı. Hasan hiç şaşırmadı Tanjunun yanına geldi, suratına bir tokat patlattı, kıçına da bir tekme vurdu. Tanju önündeki çamurlu su birikintisinin içine düştü. O güzelim Amerikan Koleji ceket forması çamur içinde kaldı. Hasan «aşağılık şımarık köpek» dedi çekti gitti. Tabiiki o gün Sivaslı kapıcı Recep efendinin işine son verdiler. Parasını da vermediler.

Tanju okuduğu amerikan okulunu çok sevdi. Amerikalı öğretmenler Tanjuyu çok seviyorlardı .Okulda hep Amerikanca konuşuyorlardı. Amerikalıların kahramanlık hikâyelerini anlatıyorlardı. Tanjuda büyüyünce, gemilerine atlayıp Amerkiaya gidecekti.

Yalnız, ithalâtçı Faruk bey ve Tanju olmadığı zaman, Tanjuların evine sapsarı, şiş göbekli bir Amerikalı girip çıkıyordu söylendiğine göre Fisun hanım gizli gizli adamla buluşuyor. Kocasını aldatıyordu. Faruk bey karısının kendisini aldattığını bildiği halde sesini hiç çıkarmıyormuş. Görenler öyle söylüyor. Tanju ise bu adamı, kendisine çukulatalar, oyuncaklar getirdiği için çok seviyor, «amca, amca» diye kucağına oturuyordu.

Tanju her yıl sınıfını geçiyordu. Zaten hususi Amerikan Kolejinde herkes sınıfını geçiyordu. Sınıfta kalmak yoktu.

Böylece Tanju ilk okulu bitirdi. Mükâfat olarak Tanjuyu yazın Amerikaya götürdüler.

bir yabancı devlet bizı kalkındıramaz; bunu dert edinmez kendine. Zaten, hiçbiri nin buna gücü de yetmez. Kalkınma Türkiye halkının Türkiye proleteryası başta olmak üzere, Amerikan emperyalizmine ve derebeyliği kalıntısı toprak ağalarına karşı artmayan, mücadelesi kösteklenen sensin... Amerikan emperyalistleri ve onların işbirlikçileri, toprak ağaları senin dostun değiidir Nato'nun yirminci yılının dolduğu şu günlerde hep birlikte haykıralım: NATO'YA HAYIR.

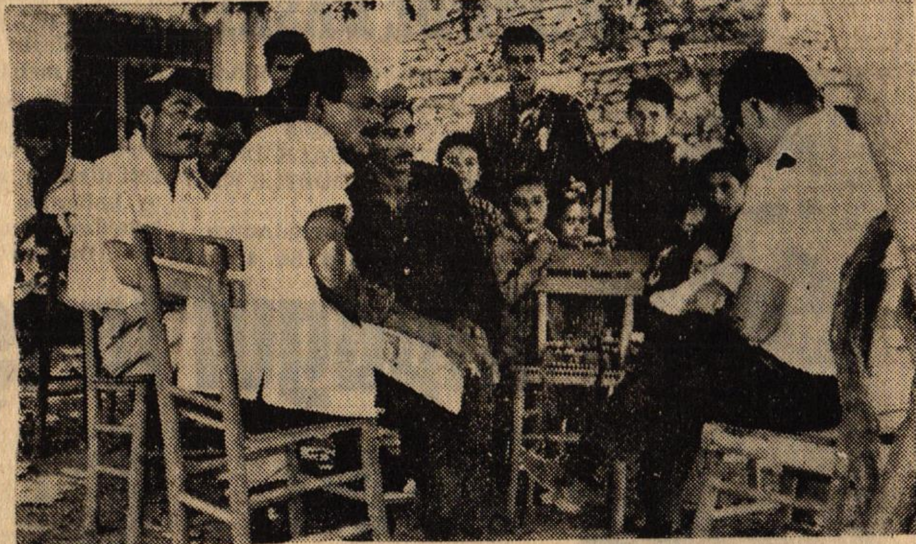
de ne türlü.

Baktın ki ağzı kulaklarında, sağa sola temenna çakarak aday efendi geldi, kürsüye çıktı, veya tespihini şakırdataraktan kahvenin önünde sadalyeye yerleşti. Daha o ağzını açmadan, aman vermeyip sen bastıracaksın:

tin sene çekersin. Çekersin de Alli Emmi dediydi dersin ya, iş işten geçmiş olur. Kır atı alan Üsküdarı geçer. Amanın gözlerimizi dört açalım, açalım da oyumuzu zengini kalkındıracak partilere, sülâlesini kalkındıracak adaylara kaptırmayalım...

Milli Mücadelede köylüler cephede yurt toprakları için savaşırken, Bir kısım savaş kaçakları, toprakları hileyle kendi tapularına geçirdiler

İşçi-Köylü Çolaklı köyünde

Muhabirimiz, Çolaklı köylüleriyle konuşuyor.

IŞTE MANAVGAT AĞALARI

Ali ORHAN

Çolaklı, Antalyanın Manavgat ilçesine bağlı bir köydür. Bu yıl memleketimizde ağalığa karşı yürütülen mücadelelerden biri de burada olmuştur. Ağalığın en çok görüldüğü yerlerden biri de Manavgat'tır. Buralarda işçiler, köylüler ağalar yüzünden normal vatandaşlık haklarını kullanamazlar. İşçilerin, köylülerin devletten bitecek işleri mi vardır? Bunların görülmesi tamamiyle ağaların isteklerine bağlıdır. Ağalar isterlerse yapılır, istemezlerse yapılmaz.

Geçen yıllarda şöyle bir olay oldu: Manavgat'ın Gebece köyüne bir okul gereklidir, çocuklar açıktadır. Başta muhtar Süleyman Sarı olmak üzere köylüler, Manavgat'ında, Antalya'sında, Ankarasında başvurmadık yer, makam bırakmıyorlar. Bir türlü yaptırtamıyorlar okulu. Sonra Ahmet Ağa köylüleri çağırtıyor, onlarla pazarlık ediyor: «Reyleri noksansız verdiğiniz taktirde okulu başlattıracağım» diyor. Sonra 1968 Senato ve Mahalli seçimleri yapılıyor, o seçime kadar en az oy alan partiler den olan Adalet Partisi, o seçimde silme alıyor. Ve sonra okul başlattırılıyor. İşte ağalar böyledirManavgat'ta. Aslında bu kepaze ağa-

Çolaklı köyünde olan olayları yerinde öğrenmek için oraya vardık. Kahvede kalabalıktılar. Hoşbeşten sonra niçin geldiğimizi söyledik. Hepsi çevremize birikti, anlatmaya başladılar. İşte köylülerin konuşmaları:

★

Arazi bizimle Seki köyünden iki toprak ağası arasında kavgalıdır. Bu ağaların adları, Mustafa Kaya ve Mehmet Yılmaz'dır. Arazi bizim köylü Raziye Eğriboyun adlı bir kadınla Yunan asıllı birinin üzerinde tapuluymuş. İkisinin ortakmış. Gavur asıllı olan çok eskiden (Kurtuluş Savaşında) gitmi, ondan sonra onun hakkı, yani arazinin yarısı hazine arazisi olmuş, yarısı da Raziye Eğriboyun'un. Bu tapu 1308 tarihli (hicri) Bizim köylüler 4-5 sene evvel, 1964 yılında bu tapuyu buldular.

«Tugayoğlu adında biri bu toprak benim diyerek Seki köyünden Mustafa Kaya ile Mehmet Yılmaz'a satıyor. Ve sahte tapu çıkartıveriyor. Üstelik çıkarttığı tapu da oraya ait değil. Oysa bizim elimizde tapumuz var.»

— Sattığı adamların toprakları var mı, ne kadar?

«En az beşer yüz, altışar yüz dönüm toprakları var.»

«Neyse, 1964 yılında kadastro geldi, tapuyu aldı bizden. Biz bu tapuya dayanarak araziyi bir kere sürdük. Köylümüzün içindeki bir arazi. Bir kere sürdük diye bu kışın üç kazadan jandarma getirdiler, hazır kıta halinde.

Bu işleri çevirenler, en çok tesir edenler, kaza kaymakamı, Manavgat Jandarma Komutanı Vekili Yılmaz Utan, Ahmet Ağa (Handılının Ahmet Ağa, asıl adı Ahmet Uluçay, Encümen Azası ve Adalet Partisi başkanıdır), bir de vali. Bütün hükûmet, devlet onları tuttu.

Bie yakın köyler, Evrenköy, Ilıca, Seki, Yavrudoğan, Peri, Hocalar ve Fettahlı'dır. (Çolaklı bu köylerle çevrilidir.) Bu arazinin aslının, zilliyetinin kendilerine ait olduğuna dair bu köylerden şahit bulamadılar, bir tane bile bulamadılar. Sekiz saatlik öteden, Çardak köyünden iki yalancı şahit buldular, bu yakın semtlerden bulamadılar.

Onların şahadetine dayanarak Kaymakam men kararı verdi bize, men etti.

Bu arada bizi hiç dinlemediler, kimsiniz, ne dersiniz demediler. Jandarma gelmiş hazır kıta halinde, köylüyü toprağa sokmadı. Ağaların traktörlerini soktular, ektirdiler.

O zaman bizden 10 kişiyi tutukladılar:

Mehmet İşbilir, Ahmet Çetin, Süleyman Çetin, Ali Karatopuk, Ahmet Güven, Raşit Cesur, Celil Cesur, Ali İhsan Uçak, Osman Uçak, Halis Cesur.

Bunlar 51 gün yattılar, içerde kaldılar.

Jandarma kuvvetiyle geldiler, tarlayı ektiler, o adamlara teslim ettiler.

Ankaraya tel çektik, İçişleri Bakanına, teli polislere aldırttılar.

Bir ara (önce) 16 kadın tutuklandı, bir gece kaldılar. Sonra demin söylediklerimiz, üçü tevkif edildi, diğerleri bırakıldı. Onları da Ahmet Ağa saldırttı. Bizim köyden bazılarının yalvarmalariyle, Ahmet Ağa aVliye telefon açtı bıraktırdı.

(Ayni valiye) bizim muhtar telefon açtığında vali, «yıkıl karşımdan, ahlâksız, terbiyesiz» diye azarladı.

Netice bu. Onlar Jandarma Komutan Vekili Yılmaz Utan, 3-4 jandarma çavuşu, 50-60 jandarma eri getirip ektirdiler.

★

Manavgat'ın deve kullanan köylerinde şöyle bir deyiş vardır: Devenin boynundaki iç içe olan üç tane çandan en büyüğü, longur longur, ortancası, langır langır, en küçüğü ise, cıngır cıngır öter. Köylülere göre bu çanlar şöyle konuşurlarmış:

(En büyüğü) Ağam zengin ağam zengin.

(Ortancası) Nerden buldu nerden buldu.

(En küçüğü) Şurdan burdan, şurdan burdan.

Şurdan burdan alınan şey mutlaka asıl sahipleri tarafından geri alınmalıdır. Ve alınacağına da şüphe yoktur.

PİR SULTAN ABDAL

Bundan 400 yıl kadar önce, padişahların saltanat sürdüğü bir zamanda, beylerin konaklarında kazanlar kaynar, çengiler oynar iken; zenginler güler, yoksullar boynunu bükmüş ağlar iken; bir yanda han hamam sahipleri, öte yanda bir dilim ekmeği bile olmayanlar var iken, Sivas'ın Yıldızeli kazasına bağlı Banaz köyünde güller menevşeler açmış, mevsim bahar iken, bir çocuk doğdu, al yanaklı, kara gözlü, buğday benizli, Haydar koydular adını. Haydar demek Aslan demektir. Bu çocuk aslan gibi olacaktı bes belli.. İnsanın aslan gibisi haksızlığa karşı duranıdır. Yoksulun hakkını komayıp alanıdır. Ve gerekirse aslan gibi ölenidir. İnsanın aslan gibisi yetim hakkı yemez. Zengine, ağaya, ağam paşam demez. Az konuşur, öz konuşur, yalan konuşmayı sevmez.

Böyle başlar, bu hikâyet, bu rivayet. Ve meraklıdır gayet. İşçiler bir an için bıraksın elinden çekici, kaynak makinasını. Köylüler bıraksın nacağı, sapanı. Ve kulak versinler Pir Sultan Abdal'ın destanına.. Çünkü bütün bir halkın destanıdır bu.. Halklar destanlarla doğar, destanlarla yaşar. Destanları yaratan halklardır. Bütün bu gördüğümüz binaları kuran, uçsuz bucaksız tarlaları süren ve düşman geldi mi ona karşı duran hep halklardır, işçilerdir, köylülerdir. Halk demek hak demektir. Ve halk hakkın bir suretidir. Evet, gelelim biz destanımıza, anlatalım hikâyemizi, işçilerle köylüler dinlesin bizi. Dinlesinler, dinlesinler, sonra daha bir sıkı kavrasınlar kara sabanın demirini. Daha bir sıkı kavrasınlar nacağı, kaynak makinasını, çekici. Çünkü öz be öz onların derdidir Pir Sultan Abdal'ın derdi. Pir Sultan Abdal'ın mücadelesi onların mücade lesidir.

Gün gelip vakt erişinde Haydar büyüdü çoban oldu. Yolsul kısmının çocuğu kadı olacak değil ya, çoban olacak tabii. Haydar da çoban oldu işte. Önüne birkaç koyun, keçi verdiler, **«Al oğlum Haydar, sen bu davarı güt»** dediler. Oysa Haydar'ın içine bir ateş düşmüştü ki, deme gitsin. Düşün babam düşün, düşünüyordu. Küçüktü küçük olmasına ya, aklı her şeye eriyordu. Yüreği de bir yandan mum gibi eriyordu. Düşünüyordu Haydar, neden ağanın oğlu davar gütmez de ben güderim diye.. Düşünüyordu Haydar, neden bütün topraklar ağanın da yoksulların bir karış toprağı yoktur. Haydar bir yandan düşünedursun, öte yandan Yıldız dağının başını bir duman bürümüş, cümle ot, kuş, çiçek, börtü böcek sanki dile gelmiş idi. Koyunlar, keçiler bile bir tuhaflık olduğunu sezmiş idi. Gün gelmi, vakt erişmiş, Haydar düşüne düşüne hakikata varmış idi. Ne yapsın Haydar? Kurtların, kuşların, çiçeklerin sözlerine nasıl karşılık versin. İçindeki derdi nasıl bildirsin? Ne

yapsın, ne etsin? Haydar'ın bu durumu konunun komşunun gözüne çarpmaz olur mu? Çarpar tabii. Herkes kendi arasında konuşmaya başladı. Yaşlı adamlara danışıldı, fikirler görüşüldü, Haydar'ın bir ulu kişi olduğuna karar verildi. Adı bundan böyle Pir Sultan Abdal olsun denildi ve eline bir saz verildi.

Saz deyip te geçmeyin. İnsan oğlunun gönül dostudur o. Can arkadaşıdır. Yerine göre sesi mahzun çıkar, yerine göre bülbül gibi şakır. Ve bir halk dostu, bir işçi köylü dostu aldı mı sazı eline, saz o zaman sanki bir ateş olur, düştüğü gönülleri yakar. Ama bildiğimiz o yangın ateşine benzemez bu.. Gönüllerde o zaman alev alev yanan

ları, hamamları, konakları var idi. Otomobilleri, apartmanları da olurdu olmasına ya, o devirde apartman, otomobil ne gezer. İşte, efendime söyleyeyim, haram yerdi bu kadı efendiler. Köylülerden yerine göre bir kaz, yerine göre çeki odun, yerine göre bir ölçek yağ alırlar, günlerini gün ederlerdi. Pir Sultan Abdal bunu duyar da durur mu? Yoksul köylüler illallah bu kadılardan, canımızı sömürdü bizim, olmaz olsun bu kadılar diye inleyi inleyi gezerken sen sen ol da sus bakalım susabilirsen.. Zulüm karşısında susmak, korkakların işidir. Haram süt emmişlerin, namertlerin kârıdır.. Pir Sultan Abdal susar mı hiç? Aldı sazı, görelim ne dedi:

Koca başlı koca kadı
Sende hiç din iman var mı
Haramı helali yedi
Sende hiç din iman var mı

Fetva verir yalan yulan
Domuz gibi dağı dolan
Sırtına vururum palan
Senin gibi hayvan var mı

Iman eder amel etmez
Hakkın buyruğuna gitmez
Kadılar yaş yere yatmaz
Hiç böyle kör şeytan var mı

Pir Sultandır zatlarımız
Gerçektir şöhretlerimiz
Haram yemez itlerimiz
Bu sözümde ziyan var mı

Pir Sultan Abdal'ın gerçekten de iki iti vardı. Bu itlerden birinin adını Kara Kadı, öbürünün adını da Sarı Kadı koydu. Halk bunu duyunca yüreği yağ bağladı. Pir Sultan Abdal'a bir daha gönülden bağlandı. Gel gör ki kahpe feleğin çarkı o devirde de zenginlerden yana dönerdi. Kadı kısmı ne demek? Kadı kısmı demek haklıyı haksızı ayıran insan demektir. Haksızlığa uğrayanı koruyan, yaralıya merhem çalan insan demektir. Ama ya suların başını haksızlar, zalimler tutmuşsa? Ve bu kadıları kadı olarak ortaya çıkaranlar, yani,

rini evire çevire ve de tıka basa yemek yedikleri için geğire geğire:

«Bre Pir Sultan Abdal!» dediler. **«Sen orda burda bizim aleyhimizde atar tutar imişsin. Benim itlerim haramı yemez amma, kadılar haram yer deyi gezer imişsin.. Ver bakalım cevabını!..**

Koca Pir Sultan Abdal güldü. Sakalını sıvazlamış ve orada toplanan ahaliye dönerek:

«Ey ahali!, dedi. **«Duydunuz kadı efendilerin söyiediklerini... Benden hesap sormaya kalkarlar. Oysa sözüm sözdür benim. Halep ordaysa arşın burda. Gidip bir sini helâl, bir sini de haram yemek getirin. Görelim bakalım haram yemeği benim itler mi yiyecek, yoksa kadılar mı?»**

Ahali bu sözü duyunca seğirtip, bir sini çalınmış haram yemek, bir sini de alın teriyle kazanılmış helâl yemek getirdi. Herkes sus pus olup bekledi. Bakalım ne olacak diye. Önce haram yemek sinisi getirildi ortaya. Pir Sultan Abdal'ın itleri siniyi şöyle bir koklayıp kenara çekildiler. Sıra geldi kadılara... Baktılar ki ortada koca bir sini, sininin içinde nar gibi kızarmış bir kuzu. Kadı kısmı bunu görür de durur mu? Ağızlarından salyalar aktı, başladılar hapır hupur yemeye. Ahali bu durum karşısında gülmekten yerlere yattı. Kadın, erkek, çoluk, çocuk, kundaktaki bebelerden ak sakallı dedelere kadar, herkesi aldı bir gülme. Gül Allah gül.. Kadı efendiler bir de baktılar ki cümle âlem üstlerine gülmekte. Meseleyi o saat anladılar. Anladılar ama, iş işten geçmiş ola. Pir Sultan sazını omuzuna alıp çoktan yola düzülmüştü bile. Bir yandan yürür, bir yandan da onu dinleyen ahaliye şu ilahiyi söyler idi:

Gelin canlar bir olalım
Münkire kılıç çalaılm
Hüseynin kanın alalım
Tevekkeltü taalallah

yılda herşeyi öğrendim diyorsun. Sen daha hamsın oğlum, ham... Amma velâkin, ille de gitmek istiyorsan git. Sana engel olmam. Fakat bana öyle geliyor ki sen köylü çocuğu olduğun halde gidip beylere, paşalara uşaklık edecek, sonra da kendi kardeşlerine, köylülere ihanet edeceksin!... Git bakalım Hızır efendi... Git de beylerin, paşaların hizmetine gir.»

Hızır bu sözleri alı al, moru mor dinleyip, sonra da düşmüş yollara.. Aklı fikri beylere, paşalara uşaklık etmede imiş. Köylüler! Işçiler! Kendi arkadaşlarınıza iyi dikkat edin. Eğer köylü olduğu halde, ağaya yaltaklanan bir arkadaşınız varsa, bilin ki o adam haindir. Onu arkadaşlıktan atın. Bize öyle adam lâzım değil. Eğer işçi olduğu halde, patrona yaltaklık eden, grev kırıcılığı yapan bir arkadaşınız çıkarsa, onu da arkadaşlıktan atın. Bize öyle adam da lâzım değil. Biz kendimizin dostuyuz. Ağalardan, paşalardan bize kâr değil, zarar gelir. Onların yaltakçıları ve yağcıları da bilin ki bize dost değil, düşmandır..

İşte, efendime söyleyeyim, eski ulular rivayet ederler ki bu Hızır adındaki adam Hızır değil, sanki bir Muzur, bir Hınzır imiş. El etek öperek, beylere, ağalara yağ çekerek en sonunda kendini Sivas iline vali tayin ettirmiş ve Hızır Paşa adını almış. İşte bu Hızır Paşa Sivas iline vali olunca başlamış atıp tutmaya. **«Ben o Pir Sultan Abdal'a bilirim yapacağımı»** dermiş.. **«O yoksul halkı, topraksız köylüleri, tezgâhını tornasını kaybeden**

dağıtsa, zanaat erbabının elinden tutsa, o zaman halimiz nice olur?»

Hızır Paşa böyle düşünerekten, kesildi yemekten içmekten. Geceleri uyku girmez oldu gözüne, bir ateş düşmüştü özüne, cayır cayır yakardı Hızır Paşayı.. Bütün halk düşmanları böyledir işte. Yoksul köylü uyanıp topraklara el koymaya başladı mı, işçiler diklenip fabrikalara el koymaya başladı mı yaman olur halk düşmanlarının hali. Hızır Paşa gibi yemekten içmekten kesilirler. Kuş tüyü yatakları diken olur, bedenlerine batar..

Hızır Paşa düşündü, en sonunda Pir Sultan Abdalı zaptiyelerine yakalatarak Sivas'ın Toprak kalesine hapsettirdi. Müritleri yine zaptiyeleri parça parça etmek istediler. Fakat Pir Sultan Abdal buna engel oldu. Artık ak düşmeye başlayan koca sakalını sıvazladı, aldı eline sazı, bakalım ne dedi:

Padişah katlime ferman dilese
Yine geçmem elâ gözlü Şahımdan
Cellâtlar karşımda satır bilese
Yine geçmem elâ gözlü şahımdan

On yedi yerimden vursalar yara
Cerrahlar derdime kılmasa çare
Kemendi bend ile çekseler dâra
Yine geçmem elâ gözlü şahımdan

Ahiri katime ferman yazılsa
Çıksam teneşire tabut dizilse
Kefenim biçilse mezar kazılsa
Yine geçmem elâ gözlü şhımdan

Pir Sultan Abdal'ın mürid leri, bilcümle yoksul halk, fakir fukara ve bilcümle Hak âşıkları bu sözleri duyunca, sanki yüreklerine bir od düştü. Gözlerinden kanlı yaşlar akıttılar. Anladılar ki Hızır Paşa zalimi Pir Sultan Abdal'ı astıracaktır. Anladılar ki Pir Sultan Abdal bunu biliyor, fakat ölümden zerre kadar fütur etmiyor. Ölüme seve seve gidiyor sanki. Ve anladılar ki Pir Sultan Abdal elini zaptiyelerin pis kanına bulaştırmak istemiyor. Çünkü halk sevgisi, hak sevgisi bambaşka bir sevdir. Yıl

Zaptiyeler baktılar ki ahali dalgalanıyor. İşin sonu fenaya varacak. İpi hemen Pir Sultan Abdal'ın boğazına geçirdiler. Koca Pir Sultan Abdal ruhunu teslim etti. Zaptiyeler de ahalinin tükrük yağmuru altında sıvışıp gittiler.

Böyleyken böyle oldu. Pir Sultan Abdal darağacına çekildi ve akşam oldu, ve sabah oldu, ve eskiler rivayet ederler ki sabahın serinliğinde Sivas'ın bir kahvesinde toplanan ahali Pir Sultan Abdal'dan konuşmaya başladılar. Bunlardan biri: **«Hızır Paşa namerdi koca Pir Sultan Abdal'ı astırdı. Hey gidi kahbe felek»** dedi. Az önce Urum ili taraflarından gelen bir yolcu **«Amma da yaptın!»** diye itiraz etti. **«Ben Pir Sultan Abdal'ı bu sabah Koçhisar yolunda, Seyfe-Belinde gördüm. Sazı omuzunda gider idi.»** Bir başkası **«Ben de onu bu sabah Malatya yolunda, Kardeşler gediğinde gördüm»**, diyerek sesini yükseltti. **«Sazını omuzlamış gidiyordu.»** Tam bu sırada kahveye bir yolcu girdi. Selâmınaleyküm, aleykümselâm faslından sonra **«Ee, hemşerim, nereden gelip nereye gidersin?»**, dediler. Adam Yenihandan gelip Erzurum'a doğru gideceğini söyledi. Pir Sultan'ın asıldığını ona da bildirdiler. Yolcunun gözleri fal taşı gibi açılarak: **«Nasıl olur erenler?»**, dedi. **«Ben kendisini az önce Yenihan yolunda, Şahna gediğinde gördüm. Varıp elini öptüm hatta.»**

Eskiler böyle anlatır, böyle rivayet ederler. Biz de anlattık size Pir Sultan Abdal'ın hikâyesini. Böyle biter bu hikâyet, bu rivayet. Ve meraklıdır gayet. İşçiler alsın şimdi eline kaynak makinasını,

---

MERT DAYANIR NAMERT KAÇAR

Ya İstiklâl Ya Ölüm Sivas Kongresi

Mustafa Kemal Paşa Samsun'a çıktığında, düşmanın emperyalist orduları dört bir yandan yurdumuza giriyordu. Halife Padişah Vahdettin, tatlı canının, tahtının derdine düşmüş, düşmanla anlaşmıştı. Kuvvai Milliyecilerin dinsiz, Mustafa Kemal'in de komünist olduğunu söylüyordu. İngilizler, halkın içine hoca kılıklı casuslar sokuyor, halifeye karşı çıkıp, düşmana kurşun sıkanların dinsiz olduğu-

nu yayıyordu. Mustafa Kemal Paşa bütün bunlara karşı, Erzurumda, Sivas'ta kongreler topluyordu.

Dost ile düşman, yiğt ile korkak zor günde belli olur demişler. İşte Anadolu'da böyle zorlu günler yaşıyordu. Mert olan, yiğit olan elde silâh dağıarın yolunu tutmuştu bile. Bunlar halkını, memleketini gerçekten seven insanlardı. Geri yanda bir takım yüreksizler, malını, rahatını, canını sevenler düşmanla anlaşmanın yollarını arıyorlardı. İİşte bu ak koyunla kara koyunu göstermesi bakımından Sivas Kongresinin kurtuluş savaşımızda ki yeri çok önemlidir.

Sivas kongresine memleketin dört yanından delegeler geliyordu. Mustafa Kemal Paşa bu memleketin ileri gelenleri ile bir tek soruyu tartışmak istiyordu. Düşman yurdumuzda grmiş, ne yapmak gerek? Işte mert ile namert bu soruda belli olacaktı. Bu soruya verdikleri cevaba göre kongre üyeleri iki yana bölündü.

Kara Vasıf beyin başını çektiği, bir kısım Istanbullu delegelerin görüşü şöyleydi; biz fakir ve zayıftık, düşman ise kkuvvetli ve zengindi. Düşmanla baş etmek imkânsızdı. Yapılacak en doğru iş, Amerika ile anlaşıp, onun efendiliğini kabul etmekti. Topraklarımızı beş altı düşmanın paylaşmasından, bir tanesinin almast daha iyiydi. Üstelik Amerika medeni bir devletti. Bize kötü davranmıyacağına, iyi bir efendi olacağına söz veryordu. İşte adına Amerikan mandacılığı denilen görüş buydu.

Mustafa Kemal Paşa ve bir kısım delegeler ise bir devleti nkölesi olmaktansa, ölüncey ekadar döğüşeceklerini söylüyorlardı. İstanbul'd abinlerce insan sokaklarda düşman askerleri ile çarpışıp, Anadolu'ya siâlh kaçırmaya çalışırken, binlerce işçi grev yaparak fabrikaları çalışmz ahale sokup, düşmana karşı yiğitçe direnirken onların temsilcisi diye gelmiş beyzadeler köleliği savunuyorlardı. Bunların ağızları lâf yapıyor, yiğit devrimciler ise, yüreklerinin sesin ikelimelere döküp antatamıyorlardı. Bu insanlar günden güne diğer temsilcielr üzerinde tehlikeli oluyorlardı.

Halkını, memleketini seven devrimciler, Mustafa Kemal Paşanın odasında toplanmışlardı. Aralarında İstanbuldaki yüksek okul talebelerini temsil etmek için gelmiş, askeriye tıbbiye öğrencisi Hikmet, Paşanın sözlerini heyecanla dinliyordu.

— Bir milletin istiklâl hakkını aramasından ve bu yolda gerekirse son damla kanını akıtmasından daha tabi ne olabilir? Şerefsiz ve esir bir milletin çocukları olarak yaşamak yerine, efendice ve kahramanca ölmek elbette daha doğrudur.

Paşanın bu sözlerinden sonra Hikmet ayağa kalkarak, heyecanla konuşmaya başladı.

— Paşam, murahhası bulunduğum tıbbiyelilel ve bütün talebeler, düşmana karşı birlik olduğumuzu söylemem için beni gönderdiler. Köleliği kabul edemem. Her kim köleliği isterse, talebeler olarak onun karşısındayız. Bu fikri siz kabul ederseniz, sizin de karşınızda oluruz..

Bu yürekli gencin sözleri herkesin gözlerını yaşartmıştı. Mustafa Kemal Paşa da heyecanlanmıştı. Gözleri parlıyarak cevapladı genci:

— Evlât, müsterih ol, gençlikle iftahar ediyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz yalnız başımıza kalsak bile köleliği kabul etmeyeceğiz. Parolamız tektir ve değişmez; YA İSTİKLÂL YA ÖLÜM.

Türkiyenin bağımsız yaşıyacağını inanmıyan, mutlaka bir efendinin gerektiğini söyleyen köle ruhlu insanlar Sivas Kongresinde yenildiler. Amerika olmadan yaşıyamayız diyen bu insanlar, Mustafa Kemal Paşanın ölümüne kadar ses çıkaramadılar bir daha. Paşanın ölümünden sonradır ki yine belâ oldular memleketin başına.

halk sevgisidir. Bu sevgi işçilere, köylülere inanç aşılar, onları daha bir güçlü, daha bir kavi kılar. Amma velâkin bu ateş bir de beylerin, ağaların konaklarına düştü mü, konaklar cayır cayır yanar, kül olur. Işte o gün kara koyun, ak koyun seçilir, belli olur.. Uzatmayalım sözü, Pir Sultan Abdal aldı eline sazı, bakalım ne dedi :

Önüme bir çığır geldi
Bir ucu var şar içinde
Bakkallar dükkânın açmış
Ne istersen var içinde

Gir dükkâna bazar eyle
Hışmın yenip hazer eyle
Aya güne nazar eyle
Ay Muhammed nûr içinde

Ay Alidir, gün Muhammed
Okunan seksen bin âyet
Balıklar deryaya hasret
Çarha döner göl içinde

Kudretten verdi bir dolu
Bahanesi oldu arı
Dinle imdi ah-ü zarı
Arı inler bal içinde

Pir Sultan'ım ey gaziler
Alnımızda ak yazılar
Tâlib de Pir'in arzular
Bülbül öter gül içinde

Vakt oldu, gün erişti, Pir Sultan Abdal boylu boslu, kaytan bıyıklı bir delikanlı suretine büründü. Güldü mü güller açar, sözleri cana can katardı. Ünü, adı sanı yedi düvele yayıldı. Sivas'ın Yıldızeli kazasının Banaz köyü bir dost ocağı oldu. Pir Sultan Abdal adını duyan canlar dört bir bucaktan kopup geliyorlardı. Nerede bir yoksul varsa, nerede ağa zulmüne uğrayan bir köylü varsa, nerede beylerin, paşaların hışımına uğrayıp dükkânından, tezgâhından olan bır zanaat erbabı varsa, nerede zalim kadıların soyup soğana çevirdiği bir can varsa, yani uzun sözün kısası, kıssadan hissesi, nerede bir mazlum insan, nerede bir ehl-i iman varsa, düşer yayan yapıldak yollara, varırdı Pir'inin, üstadının yanına. İşte böyle bir yiğitti Pir Sultan Abdal. Gerçek bir ozandı. Ozan demek, kötülerin oyununu bozan, zalimlerin mezarını kazan, halkın acılarını, sevinçlerini paylaşıp yazan demektir. Gerçek bir ozandı Pir Sultan Abdal. Ozanlar ozanıydı.

O devirde Sivas ilinde iki kadı yaşar idi. Bunların han-

«Seni kadı yaptım, git insan yerde kadılık yap» diyen kişiler bu zalimlerin, bu haksızlık yapanların bizzat kendileriyse, o zaman ne olacak? Bunu bilmeyecek ne var? Tabii ki o zaman bu kadılar kadılık yapacakları yerde, zenginlerin, zalimlerin uşaklığını yaparlar. Yoksul halka kan ağlatırlar. Halk hakkını bilir, birleşip, güçlenip, kavgaya girer ise o zaman iş değişir gayrı. Kadı da kadılığını bilir.. Gelelim o devirdeki Sivas kadılarına. Bu haram yiyen kadılar Pir Sultan Abdal'ın ettiklerini işitince gazaba geldiler. Küplere bindiler. Zaptiyelerini çağırıp. **«Pir Sultan Abdal deyi bir derviş var imiş. Bizlere demediğini komaz imiş. Getirin bakalım şu gafili huzurumuza»** dediler.. Zaptiyeler emri alınca durur mu hiç? Bir koşu Banaz köyüne varıp Pir Sultan Abdal'ın elini kolunu bağladılar. Müritleri galeyana gelip zaptiyeleri parça parça etmek istedilerse derivayet edilir ki, Pir Sultan Abdal gülerek müritlerine döndü, **«Zaptiye kısmı emir kuludur»** dedi. **«Ben istesem bir parmağımla deviririm bunları. Ama durun hele, görelim bakalım ne ister bunların efendileri?»** Pir Sultan Abdal böyle diyerekten Sivas iline vardı. Kadıların huzuruna çıktı. Kadılar gözlerini devire devire, sözle-

Özü öze bağlayalım
Sular gibi çağlayalım
Bir yürüyüş eyleyelim
Tevekkeltü taalallah

Açalım bizim sancağı
Geçsin Yezitlerin çağı
Elimizde aşk bıçağı
Tevekkeltü taalallah

Mervan soyunu vuralım
Hüseynin kanın soralım
Padişahın öldürelim
Tevekkeltü taalallah

Pir Sultan'ım geldi cûşa
Münkirlerin aklı şaşa
Takdir olan gelir başa
Tevekkeltü taalallah

O sırada Sivas iline Hızır Paşa diye bir vali tayin edilmiş. Bu vali aslında bir köylü çocuğu imiş. Hem de zamanında Pir Sultan Abdal'ın dergahında bulunmuş imiş. İşte bu Hızır bir gün şeyhinin huzuruna çıkarak:

«Pirim!» demiş. **«Yedi yıldır kapınızda çalışıyorum. Öğrenmediğim şey kalmadı. İzin verin de gidip bir makam sahibi olayım»** demiş.

Pir Sultan Abdal bunun üzerine sakalını sıvazlıyarak :

«Ulan Hızır» demiş. **«Seni hiç gözüm tutmuyor benim. İnsan yedi yıl içinde hiç âlim olur mu? Bilginin sonu var mıdır? Sen bana gelmiş yedi**

zenaat erbabını bana toplayıp Padişahımız efendimize karşı isyan çıkarmak ister, gelin canlar bir olalım der imiş.. Ama ben bunların hesabını ondan sorarım...» diye ileri geri konuşmaya başlamış. Pir Sultan Abdal bunları duyunca korkacağı yerde, kafası daha da bir kızmış. Neyse, biz bırakalım sözü, Pir Sultan Abdal aldı sazı, bakalım ne dedi :

Yürü bire Hızır Paşa
Senin de çarkın kırılır
Güvendiğin Padişahın
O da bir gün devrilir

Nemrut gibi Anka n'oldu
Bir sinek havale oldu
Dâvamız mahşere kaldı
Yarın bu senden sorulur

Şahı sevmek suç mu bana
Kem bildirdin beni Hana
Can için yalvarmam sana
Şehinşah bana darılır

Ben Musa'yım sen Firavun
İkrarsız şeytan-ı lâin
Üçüncü ölmem bu hâin
Pir Sultan ölür dirilir

Hızır Paşa namındaki adam Pir Sultan Abdal'ın uslanacağı yerde daha da coşkun şiirler söylediğini işitince aklı başından gitti. Şöyle düşünmeye başladı :

«Yoksul halk bu Pir Sultan Abdal'ı çok seviyor. Eğer bu Pir Sultan Abdal ahalinin önüne düşüp te doğru benim konağıma yürüyüp, benim ve de zaptiyelerimin kellesini kesse, sonra da Padişahımız efendimizi devirelayıp Padişahtmız efendimlrek topraksız köylüye toprak

lar, yüz yıllar geçer, halk düşmanı beyler paşalar, Hızır Paşa gibileri, Yezit gibileri lânetle anılır. Hele onların uşaklığını yapan kadı, zaptiye takımı gibiler, insanlığın lânetine bile lâyık değillerdir. Kendi zavallı, küçük hayatlarını murdar bir hayvan gibi yaşar, sonra da tarihin karanlıklarına gömülür giderler. Ama Pir Sultan Abdal'lar gittikçe parlayan bir ışık gibi, erenlerin, halk âşıklarının, hak âşıklarının gönlünü aydınlatırlar. İnsanlık onları sevgiyle, saygıyla, hayranlıkla anar. İnsan olan insan halktan yana çıkar, yüreği yoksul köylülerden, işçilerden, bilcümle emekçi, alın teri döken insanlardan yana çarpar. İnsan olmayan insan ise ağalara, beylere uşaklık yapar, halkı ve halk âşıklarına zalimlik yapmak ister. Oysa bu zavallılar asıl kötülüğü kendi insanlıklarına karşı yapmaktadırlar.

İşte böyleyken böyle oldu. Bir bahar günü çiçekler açmış, kuşlar öter iken, güllerin kokusu cana can katar iken, bir darağacı kuruldu Sivas ilinin ortasına. Keçi-Bulan dedikleri bir yer vardır, işte oraya. Zaptiyeler ak sakallı koca Pir Sultan Abdal'ı darağacına doğru getirdiler. Getirdiler de ne demek? Pir Sultan Abdal'ın kendi, gözleri çakmak çakmak, darağacına doğru yürüdü. Zaptiyeler uyuz itler gibi, süklüm püklüm onun arkasından geliyorlardı. Pir Sultan Abdal ahaliye baktı ve şu türküyü söyledi :

Bize de Banaz'da Pir Sultan derler
Bizi kem kişi de bellemesinler
Paşa hademine tembih eylesin
Kolum çekip elim bağlamasınlar

Hüseyin Gazi Sultan binsin atına
Dayanılmaz çarh-ı felek zatına
Bizden selâm söylen ev külfetine
Çıkıp ile karşı ağlamasınlar

Alâ gözlüm zülfün kelep eylesin
Ali Baba haktan dilek dilesin
Bizi dar dibinde eğlemesinler

çekici, köylüler daha bir sıkı kavrasın kara sabanın demirini. Çünkü öz ve öz onların derdidir Pir Sultan Abdal'ın mücadelesi onların mücadelesidir.

Yıllar geçti, devren düştü, 1969 yılında ve Türkiye'de, Tunceli diye bir il vardır, halkının çoğu yoksuldur, bakımsızdır, kasden cahil bırakılmak istenmiştir, işte bu ilde, Pir Sultan Abdal'ı ve Tunceli halkını seven canlar, Pir Sultan Abdal'ın hikâyesini canlandırmak istediler halkın huzurunda. Ama Hızır durur mu? Hortlayıp kalktı mezarından ve dikildi oyuncuların karşısına. Zaptiyeleri de peşi sıra geldi. Ve o kadar kötü kokuyordu ki bu adamlar, mezardan çıktıkları belliydi. Saldırdılar oyuncuların üstüne, kardeşlerimize, bacılarımıza işkence ettiler, Tunceli halkına işkence ettiler. Kan akıttılar namertler. Ve osnra yine çekip gittiler mezarlarına.

İşçiler! Köylüler! Emeğiyle geçinen, alın teriyle yaşayan kardeşler! UZun sözün kısası, kıssadan hissesi, budur Pir Sultan Abdal'ın hikâyesi... Anlatalım bunu dostlarımıza, arkadaşlarımıza. Aman vermeyelim zalimlere, halk düşmanlarına. Ancak o zaman anlımız ak dolaşırız Ancak o zaman Pir Sultan Abdal'ın intikamı alınır, Hızır Paşa gibiler ve zaptiyeleri bir daha çıkmamak üzere girer mezara...

Ataol BEHRAMOĞLU

İŞÇİ-KÖYLÜ
GAZETESİ

15 günlük gazete * Sahibi ve sorumlu Yazı işleri Müdürü : Ömer Özerturgut * Teknik Yönetim : Ahmet Say * İdare yeri, yazışma ve abone adresi: Divanyolu Cad. 83/3 Sultanahmet - İSTANBUL Telefon : 27 39 61 * Ankara Bürosu : Süleyman Sırrı Sokak 2/12 * Baskı : Vatan Matbaası * Yıllık Abonesi : yurt içi 6 lira, Avrupa uçak posta. 30 lira * İlân : Santimi 20 lira * Yayın ilânları indirimlidir.

Ho Şi Minh öldü

(Baştarafı 1. nci sayfada)
sevilen ve AMCA diye çağrılan Ho Şi Minh'in ölüm haberi Fransa'da Amerikalılarla barış görüşmeleri yapan Kuzey Vietnam heyeti tarafından resmen açıklanmıştır.

HO Şİ MİNH'İN HAYATI

1890 da doğan, devrimci olduğu için Fransızların uşakları tarafından her zaman işsiz bırakılan bir babanın çocuğudur. Gençlik yıllarından itibaren ülkesinin yoksulluğunu ve Fransızlar tarafından nasıl sömürüldüğünü görmüş ve bütün hayatını Vietnam'ın kurtuluşuna adamıştır.

Fransa'ya giderek bütün dünyadaki işçi hareketlerini takibetmiş ve katılmıştır. Mustafa Kemal'in önderliğinde yürütülen Milli Kurtuluş Savaşımıza ait yazıları Fransa'da yayınlanmıştır. Daha sonra memleketine dönerek, istilâcı Fransız'lara karşı kurtuluş mücadelesine katılmış, hızlandırmıştır. 1946 da Vietnam'ın ilk anayasası hazırlanmış ve Demokratik Vietnam Cumhuriyeti kurulmuştur. Vietnam halkının şiddetli mücadelesi sonunda Fransız'lar yenilgiye uğratılmış, Vietnamdan koğulmuştur. Daha sonra ülkede toprak reformu yapılarak toprak ağalarının hakimiyetine son verilmiştir. Ülkede bütün gerici güçler tasfiye edilemediğinden Amerikan emperyalistleri yurda bu gerici güçler tarafından çağrılmıştır. Bugün emperyalistlerin ve onların uşaklarının iğrenç yüzleri bütün dünyaca bilinmektedir.

Başkan Ho Şi Minh'in önderliğindeki Vietnam işçileri ve köylülerinin direnişi gittikçe kuvvetlenmiştir. Bu ülkenin güneyinde 500 bin Amerikan askerine dayanmış kukla Van Tiö hükûmeti halâ Vietnam halkına karşı direnmektedir. Bu hükûmet emperyalistlerin, işbirlikçilerin ve toprak ağalarının gerici hükûmetidir. Halka karşıdır. Kuzeyde Demokratik Vietnam Cumhuriyeti yanında güneyde satılmış Van Tiö'nün zalim yönetimine ve beş yüz bin Amerikan askerine karşı döğüşen Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş cephesi vardır. Bu cephe geçen ay güney Vietnam halkını gerçekten temsil eden, bütün milli sınıflardan oluşan MİLLİ KURTULUŞ HÜKÜMETİ'nin kurulduğunu ilân etmiştir. Bu hükûmeti dünyadaki bağımsız devletlerin çoğu tanımıştır. Gerek kuzeydeki Demokratik Vietnam Cumhuriyeti'nin gerekse güneydeki Milli Kurtuluş Hükûmeti'nin amacı BÜTÜN VİETNAM HALKINI BİRLEŞTİRMEK, AMERİKALILARI YURTTAN KOVMAK, ÖZGÜR, BAĞIMSIZ BİR VİETNAM KURMAKTIR.

Ho Şi Minh diyorki: Halkımızın yanlız kendi özgürlük ve bağımsızlık uğruna dövüşmüyor, fedarkârlık yapmıyor; aynı zamanda öteki halkların özgürlüğü, bağımsızlığı ve dünya barışı için de dövüşüyor fedakârlık yapıyor Amerikalı saldırganlara karşı verilen savaşın hattında halkımızın görevi ağır fakat şereflidir.»

Türk-İş'in Ankara mitingi

(Baştarafı 1. nci sayfada)
belirtisidir. Amerikan tipi sendikacılar bu mitingi kendi istedikleri için değil; uyanan işçilerin artan baskıları karşısında yapmaya zorlanmışlardır. Anayasal haklarını savunan uyanık işçilerin amerikan tipi sarı sendikalara baskıları arttıkça işçi hareketleri daha da güçlenecektir. Bu mitingde ve her zaman sarı sendikacıların ilkesi işçi sınıfını «Partiler üstü sendikacılık» yutturmacası ile oyalamaktır. Ama artan hayat pahalılığı karşısında işçiler durmadan verdikleri ekmek mücadelelerinde gelişen devrimci hareketin de etkisiyle bilinçlenmektedirler. Ve ne kadar engel olunmaya çalışılırsa çalışılsın devrimciler işçilerle yakın bağlar kuracaklardır.

Dayı ile Yeğen

Devrimci Gençler

(Baştarafı 1. nci sayfada)
yirmi asistan ve yüzaltmış öğrenci hakkında demokratik ve halkçı bir üniversite istedikleri ve bunun mücadelesini verdikleri için kovuşturma açılmıştır. Üniversitede devrimci gençliğin lideri olan Deniz Gezmiş fakülteden sorgusu yapılmadan ihraç edilmiştir.

Bu haber duyulduğunaa bütün öğrenciler tepki göstermişlerdir. 3 eylül günü üniversite de toplanan binlerce genç karara şiddetle karşı çıkmışlardır. Bu kararda imzaları olanları «halk düşmanı» ilân etmilerdir. Toplantıda konuşan öğrenci liderleri, imtihanlara girileceğini ve fakat direnişe sonuna kadar devam edileceğini bildirmişlerdir. Bu sıradan Deniz gezmiş'in arkadaşlarına mesajı okunmuştur. Mesajda şöyle denilmektedir.

«Kardeşlerim, sizinle sokaklarda, meydanlarda, fabrikalarda amerikan emperyalizmine karşı omuz omuza döğüştük. Sizinle üniversiteyi emperyalizmin kalcsi yapmak isteyen uşaklar surusüne karşı mücadele ettik. Şimdi bu düşmanlarımız görünüşe bakıp kendilerini güçlü zannetmektedirler. Oysa asıl güçlü olan devrimcilerdir. Çünkü tarih çarkı devrimcilerden yana dönmektedir. Ve yarının sahipleri devrimcilerdir.

Yaşasın Tam Bağımsız ve «Gerçekten Demokratik Türkiye Yaşasın emperyalizme karşı döğüen dünya halkları.»

Toplantıdan sonra bir yürüyüş yapan gençler «demokratik üniversite, hain rektör, hain dekan» diye bağırmışlardır. Rektörlük binası önünde «Rektör, dekan istifa» diye tempo tutmuşlar, AP iktidarından emir alarak üniversite reformunu uygulamayan, halk düşmanlarına karşı, demokratik, halk çocuklarına açık ve halkın emrinde bir üniversite için sonuna kadar mücadele edeceklerine» ant içmişlerdir.

Öğrenciler dağılırken yirmi kadar gerici iki devrimciye saldırmış, gençlerden biri bıçaklanmıştır. Derhal yetişen öğrenciler gericilere hücum etmişler gericilere hü- yavrusu gibi kaçmışlardır.

Alpagut

(Baştarafı 1. nci sayfada)
veren bu ücretleri Eylül ayı başında ve Ağustos ayı ücretleriyle birlikte ödemeyi kabul etmiştir.

3 — Bütün işçilerin gündelikleri 4 lira arttırılmıştır.

4 — Asgari ücretler yer altında 17.50, yer üstünde 16.00 lira olarak tespit edilmiştir.

5 — Her işçiye yılda 500 kilo odun verilmesi kabulolunmuştur.

6 — Her yıl verilen kömür miktarı 1750 kilodan 2000 kiloya yükselmiştir'

7 — İhbar tazmitanı 14 haftaya yükseltilmiştir.

8 — Pazar, bayram, izin günlerinde 425 kuruş iaşe bedeli verilmesi kabul edilmiştir.

9 — Senelik izin üç gün arttırılmıştır.

10 — Üç işverenden, üçte sendikacı'dan ibaret bir işçi alma komisyon kurulmuş, böylece işe alınma, işverenin tekelinden alınmıştır.

Işçiler, «çok sevinçli olduklarını, hak almak için sonuna kadar direnebileceklerini herdem gösterdiklerini söylemektedirler.

Alpagut işçileri diğer taraftan işletmenin özel idareden alınarak Türkiye Kömür işletmelerine verilmesini istemektedirler. Böylece üretim daha da arttırılmış olacak, hak yenmiyecek denmektedir.

(Alpaguttan
Mehmet Karakaş
Ali Mercan Bildiriyor)

Libya 'da ihtilâl

(Baştarafı 1. Sayfada)
El Sunusî Türkiye'de tedavi edilirken ülkesinde darbe yapıldı.

Bilindiği gibi Kral El Sunisi İngiliz ve Amerikan emperyalistleriyle işbirliği yapmaktaydı. Ülkesinin bütün petrol kaynaklarını emperyalistlere peşkeş çeken kralın devrilmesi karşılığında, Emperyalist devletlerde telâşa kapılmışlardır. Ancak «Birlikçi ve Özgür Subaylar» da petrol şirketlerine karşı bir tavır almamışlardır. Halka açıkladıkları bildirilerinde; «Çok eski hayallerimizden biri gerçekleşti. Libya sosyalist bir

Gerçek Demokrasi istiyoruz

(Baştarafı 1. nci sayfada)
birlikçi sermayedarlar için! Ağalar ve tefeciler için! Hürriyet dediğin bunlar için oy kullanmak mıdır?

Hürriyet, Amerikan emperyaizminin sümürüsünden kurtulmuş olarak milietçe kendi irademizi kullanmamızdır. Hürriyet, ağanın tahakkümünden kurtulmaktır. Hürriyet, işçi sınıfımızın öncüsü olan öz partimizin kurulabilmesidir.

Onun için biz işçiler ve köylüler, gerçek demokrasi uğruna önce şunları istiyoruz:

— Amerikan emperyalizmi yurdumuzdan kovularak, milletimiz kendi menfaatlarına göre yükselmelidir.

— Toprak reformu yapılarak ağalık kadırımalı, herkesin kendine yetecek kadar toprağı bulunmalı ve böylece herkes işinde ve düşüncesinde hür olmalıdır.

— İşçi sınıfımız kendi öz siyasî partisine sahip olmalıdır. Ceza Kanununun 141. ve 142. maddeleri gibi faşist maddeler kaldırılmalıdır.

İşte istediğimiz bu üç temel şart yerine getirilirse demokratik hayata geçebiliriz. Bu dünyanın eğer bir tadı varsa, biz işçiler ve köylüler ancak böylece dünyanın tadına bakabiliriz. Okulumuz, suyumuz, yolumuz, hastahanemiz, işimiz, beslenmemiz, kuvvetimiz, evimiz, giyimimiz, tatilimiz, eğlencemiz kitaplarımız, gazetelerimiz, yâni insan olarak bütün maddî ve manevî ihtiyaçlarımız ancak böyle demokratik bir ortamdan söz konusu olur.

Sahte demokrasiyi değil, gerçek demokrasiyi istiyoruz.

Adana grev

(Baştarafı 1. Sayfada)
dika tarafından yöneltilmek

SEÇİM ÖNCESİ DURUM

(Baştarafı 1. nci sayfada)
renecek çok şeyimiz var. Nasıl Mustafa Kemal'in önderliğinde yürüttüğümüz millî kurtuluş savaşımız asya ve afrikanın mazlum halklarına çok şey öğretmişse...

Sömürge ve yarı-sömürge ülkeler, her geçen gün amerikan emperyalizmine yeni darbeler indiriyorlar. Gün geçmiyor ki amerikalılar yeni bir ülkeden koğulsun. Yada amerikan sömürüsüne son verilsin. Peru'da, Güney Yemen'de Sudan'da olduğu gibi. Örap halklarının baş düşmanı İsrailde yenilecektir. Halk savaşlarının zaferini hiçbir güç engelleyemez çünkü, Amerika, son olarak İsrail'e elli jet uçağı daha veriyor. Ama arap gerillaları İsraile baskınalrını daha da arttırıyorlar. Düşmana hergün yeni kayıplar verdiriyorlar Müslüman bri ülke olan ve zengin petrol yataklarına sahip Libya'da gerici krallık rejimi yıkıldı. Cumhuriyet ilân edildi.

Bugünlerin en önemli olaylarından biri de Ho Şi Minh'in ölümüdür. Ho Şi Minh kahraman Vietnam halkının önderidir. 6 yüzbin amerikan askerini yenilgiye uğratan bir halkın önderidir. Yetmişdokuz yaşındak bu lider değişen dünya şartlarısda, emperyalizme karşı halk savaşlarının yenilmezliğini göstermiştir. Şimdi bütün dünya, hatta düşmanları bile onu saygıyla anmaktadırlar. Önderlerinin ölmesine rağmen Vietnam halkı savaştan geri durmuyor. Amerikan üstlerine daha büyük güçle saldırıyor. Ta ki defolup gidinceye kadar.

Yurdumuzda seçimlerin yaklaştığı şu sıralarda sahte demokrasinin bütün iğrenç yanları açıklığa çıktı. Emperyalizm ve işbirlikçilerin gerici parlamenterizmi iflas ediyor. Demokrasi nutukları atanların halkın gerçek özlemleri karşısında tavırları açıkça düşmancadır. Köylerine yapılacak yolun bir müteahhitin köşküne yapılmasını soran köylülere bir AP milletvekili «bizim, sizin oyunuza ihtiyacımız yok diyor. Tunceli'de bir oyun yasaklanıyor. Bu oyun haksızlığa karşı mücadele eden bir halk kahramanı olan Pir Sultan Abdal'ın hayatını konu edinmişti. Istanbul üniversitesinde devrimci öğrenciler haksız yere okuldan atılıyor. Suçları» halka açık bir üniversite istemek. Suçları bağımsızlık ve toprak reformu istemek.

Peki, gerici parlamenterler ne yapıyorlar? Seçilememe endişesiyle birbirlerini yiyorlar. Palavra nutuklar atıyorlar. Halkın meselelerini bunlar mı çözecekler? Emperyalizmin işbirlikçilerinden, tporak ağalarından çözüm bekleyemeyiz.

peryalizmine, işbirlikçielre ve toprak ağalarına karşı

İşçi — Köylü gazetesi, halkımızın amerikan em-

mücadelesinne yılmadan çalışacaktır. Emperyalizmin ihraç ettiği bütün gerici düşüncelere karşı körletilmek istenen milli bilinci canlandıracaktır. **Tam Bağımsız ve Gerçekten Demokratik Türkiye** için, Milli Demokratik Cephe'nin kurulmasına çalışacaktır. Bu cephe bütün milli sınıf ve tabakaların bağımsız örgütlerinin birliğinden oluşacaktır. Halkımızın kurtuluşu gerici parlamanterizmde değil, Demokratik Cephe'nin kurulması ve onun zaferiyle olacaktır.

Halk düşmanları

(Baştarafı 1. Sayfada)
tışırlar. Kan dökülmesni en_ adayı Kemal Burkay Vali ile ara bulmak için emniyete gidince Emnyiet müdürü

teriz.» demişlerdir. Tunceli'li Yüksek tahsil gençliği; İçişleri bakanına, Tunceli Valisine ve Tunceli Belediye reisliğine olmak üzere üç

Yeğen: Dayı akşama adaylar kahvede nutuk çekecekmiş ne dersin?

Işçi-Köylü'yü köylüler satınca

(Baştarafı 1. nci sayfada)

halk düşmanlarının maşaları, gazetemizi satan arkadaşlarımıza arkadan saldırmışlardır. Komandoculuk iddiasındaki halk halk düşmanlarının bu maşalarına devrimciler gereken dersi vremşilredir.

Olay civar köylerde büyük bir heyecan ve tepki uyandırmış, devrimci köylüler İşçi-Köylü'nün tekrar satılacağı gün Anamur'a gelmişlerdir. O gün son sayısına kadar tükenen İşçi-Köylü'nün satılması sırasında, Irak düşmanlarnın maşalarından kimse ortalarda görünmeye cesaret edememiştir.

Daha büyük olayların çıkması, Anamurlu devrimcilerin ve devrimci köylülerin soğukkanlığıyla önlenebilmiştir.

Çarıklar köyünden Mehmet Çetin: «İşçi -Köylü gazetesi ve köylüden yana bir gazetedir. Bizim haklarımızı koruyor. Ona saldıranlar köylü düşmanı olduklarını gösterdiler.» demiştir. Yine, Köprübaşı köyünden Nazmi Kaya: «Bundan sonra saldırganlar karşılarında köylüsüyle, işçisiyle, öğrencisiyle devrimcileri omuz omuza bulacaklardır. Hayatımız pahasına da olsa, İşçi-Köylü mücadelesinden dönmiyeceğiz. Köylülerin, işçilerin ezilmediği, sömürülmediği bir düzen kuruluncaya kadar savaşacağız.» demiştir.

Anamur'daki olaylar, oradaki köylülere dostlarını düşmanlarını öğretmiştir. Köylüler bu gibi durumlarda üstlerine düşen kendi gazetelerinikoruma görevini ne pahasına olursa olsun ypaacaklarını göstermişlerdir

cumhuriyettir şimdi» demektedirler.

Bu hareket hernekadar yabancı petrol kumpanyalarına karşı değilsede ortaçağ yönetimi krallık düzenine son vermesi bakımından ilerici bir nitelik-tedir. İleride bu yönetimin dış politikasının değişeceği belirtileri de vardır. Şimdiden Irak devleti Libya hükümetini tanımıştır.

Libya'daki bu ilerici hareketin ileriye gidebilmesi ancak bütün halk sınıfların desteğiyle olacaktır. Özellikle işçi sınıfının desteği olmaksızın hareketin kalıcı bir niteliği olamaz. Ülkede yine Ingiliz ve Amerikan emperyalistleri hakimiyetlerini sürdürürler ve ilerici hareket böylece baltalanabilir.

tedir.

Adana Çimento fabrikası Jandarma sahası olduğundan grev yeri civarına polis gelememektedir. Grev başladıktan sonra olay yerine gelen subaylar işçilerle konuşarak onların dertlerini dinlemişler, grevlerinde başarılar dilemişlerdir.

İsrail bombardıman için kiralık pilot kullanıyor

İsrail, Arap şehirlerini kasaba ve köylerini bombalamak için başka ülkelerden pilot kiralamaktadır. Ayda 4.000 Dolar (yani 50 bin lira) maaş verilen pilotlar, ayrıca her bombardıman hücumunda 15 bin lira ücret almaktadır.

Bilindiği gibi, İsrail Devletinin baş destekçisi Amerikan emperyalizmidir. İsrail, Arapları mahvetmek için gerekli parayı Amerika'dan almaktadır.

Kemal Burkay ve arkadaşlarının içeri atılmalarını emreder.

Halk tutuklananların bırakılması için beş dakika mühlet verir. Bu süre dolmadan verilen ateş emriyle atıedildikleri haberi gelir. Halk karakol binasına hücum eder ve taşlamağa başlar. Binadan verilen ate emriyle atılan kurşun «durun etmeyin» diye koşmakta olan Mehmet Kılan'ı bulur. Mehmet Kılan alnından vurulup ölür.

Jandarma gelir. Binlerce kurşun yakılır. Olay yatışır. Yüzlerce kişi hiç sebebsiz yere tutuklanır. Halka ve Oyunculara akıl almadık işkenceler yapılır. Kadın oyunculara saldırılır, Tuncelide zulüm yaratılır.

Olaylardan sonra çeşitli kuruluşlar yayınladıkları bildiride «Bu olayın 20. asırda alem füzeyle aya giderken, halkı soymak ve uyutmak isteyen siyaset cambazlarını ve devlet idaresini bu kadar zaafa uğratan zihniyetin bir neticesi olarak belirtmek is-

kınamışlar ve Tunceli valisini istenmiyen Vali ilân etmişlerdir. Halk oyuncuları yaptıkları basın toplantısında başlarına gelenleri analtmışlar, vücutlarındaki işkence izlerini göstermişler, durumu protesto etmişlerdir.

Tunceli olaylarından almamız gereken ders büyüktür. «Demokrasi vardır» Bunlar komünistlerin ihtilâl denemeleridir.» sözleri kimin halktan yana, kimin halka karşı olduğunu ortaya koy-

İzin alınmış bir oyun oynanamıyorsa, halka akla gelmedik zulüm yapılıyorsa, kişiler kurşunlanıp öldürülüyorsa, alevî-sünnî diye ayrılıklar yaratılıyorsa, anayasa işlemiyorsa demokrasiden söz edilemez.

Doç. Dr. Türkkaya Ataöv

İŞÇİ-KÖYLÜ POSTASI

Tarsusa geldik kandırıldık

Ben, Adıyaman'ın Tüzülü köyündenim. Ne bilirdik şehirdeki fabrikatörlerin ağalardan daha zalim olduğuni. Belki kurtuluruz. Dedik geldik Çukurova'ya.. Yirmı gün amele pazarında bekleştik; faizcilerin, fabrikatörlerin, ağaların memleketi Tarsus'ta.

Birgün beyaz çimento fabrikasının adamı geldi. Onbeş lira yevmiye dedi. Yemek vereceğiz, yatak vereceğiz, dedi. Hemşerilerle dolduk kamyona. Fabrikaya kayıd olduk. Kimimiz taş kırdı, kimimiz ikibin derece sıcakta çimento fırınında çalıştık. Kimimiz çimento paketledik elimizle.. Aradan haftalar geçti. Ne para veren, ne de yatacak yer. Soğan ekmekle günlerimiz geçiyordu.. Gene ses etmedik. Kanımız, barsaklarımız çimento doldu. Elimiz, ayağımız kireçten yara oldu. Ciğerlerimiz beton tuttu. Dedik böyle olmaz, çıkalım iş verenin yanına; bize para versin, karnımızı doyuralım, doktora gidelim. Ama iş veren küfretti. **"Sizi ekmek düşmanı vicdansızlar"** dedi. **"Daha ne istiyorsunuz. İşte size iş bulduk."** Patron dedik. çalışalım daha sıkı, daha çok çalışalım, ama karnımız aç, hastayız, her tarafımız yara. Bizim hakkımızı ver de öyle çalışalım, dedik. Biz böyle deyince üç arkadaşımızı işten attı. Artık buramıza kadar çıktı, direnelim, hakkımızı kimseye çiğnetmiyelim. Sesimizi duyuralım dedik. Sendikaya kaydolmak istedik. İki kişi daha atıldı. Gazetelerden okuduk, işçi kardeşlerimizin haklarını nasıl aldıklarını. Biz de öyle yapalım dedik. Aramızda toplandık, bir olalım diye karar aldık.

Bir sütü bozuk çıkmış, fabrikatöre haber vermiş. Bunu duyunca yirmi iki arkadaş birden işten atıldık. Ama yılmayacağız. Artık bizi haklı mücadelemizden kimse çeviremez.

Malatyalı Devrimcilerden mektup var

Kendi gazetemiz olan işçi köylü gazetesine bu mektubu yazarken Malatya cezaevinde tutuklu bulunup 159 la yargılanan biz altı kişi Malatyalı köylülerin bütün maddi ve manevi imkânlariyle savunmalarımızı yapan Ankara barosunda sayın Halit Çelenk, Yozgat barosunda, sayın Şakir Keçeli ve Malatya barosundan, sayın Cevdet Fenercioğlu, Niyazi Gökçe Sümer Önen, ve Münür Doğan Baloğluna sonsuz saygılarımızı sunar bundan dolayı kendim ve beş arkadaşım adına kendilerine teşekkür ederiz. Ayrıca işçi köylüde mektuplarını okuduğumuz Manavgat köylüleri kardaşlarımıza ve tüm devrimci kardaşlarımıza gönüller dolusu sevgiler saygılar, ve sonsuz selâmlar .

Yaşasın Devrim ve Onu getirecekelr. Teslim Töre

Malatya

Akçadağ Gölpınar Köyü

Işçi-Köylü gazetesini destekliyelim

Işçi-Köylü gazetesinin değerini gün geçtikçe daha çok anlamakta, gücünü bizden aldığı ve gücümüzü artırdığı için candan desteklemekteyiz. Bizi üzen şey, gazetemizin onbeş gün de bir çıkması, onbeş günün bize onbeş yıl gibi gelmesidir. Onbeş günü iple çekmekteyiz. Arzumuz isteklerimizi ve sesimizi duyuran gazetemizin en çok haftada bir çıkmasıdır. Haftada bir çıkmasını maddi imkânsızlıklar engelliyorsa, bu engeli yenmekte biz tüm emekçiler ve emekçiden yana aydın kardeşlerimiz görevimizin başında olmalıyız. Hepimizin yardımlarıyla, gazetemize yapacağımız bağışlarla, satışını kolaylaştırmakla, abonelerini artırmakla maddi engelleri yenmeliyiz.

Tüm işçi, köylü ve onlardan yana aydınların birlikte gayretleriyle haklı davamız ergeç başarıya ulaşacaktır. Gazetemizin yaşaması ve daha sık çıkması için emek gücünü ve maddi yardımlarını ortaya koyan işçi, köylü ve aydın kardeşlerime candan selâmlar.

Kahrolsun kan emicilerin aracıları, ortakları! Yaşasın işçiler, köylüler, bizden yana aydınlar, gâvura karşı mücadeleye katılan ve katılacak olan her sınıftan halkım!

Abdülgani Gürbüzer
Şoför

Adresimiz DEĞİŞTİ

Yeni Abone ve Yazışma ADRESİ
Divanyolu Caddesi No: 83 kat: 3
SULTANAHMET - İSTANBUL

AYDINLIK
sosyalist dergi

11. Sayı çıktı

NATO Halkımızın Düşmanıdır—Milli cephe düşmanlarına, emperyalizm ve oportünizme karşı mücadele—Gerici Parlamentarizm—İşçi hareketleri—Hedef: Devrimci Sendikacılık

★ **HİKMET KIVILCIMLI, Klâsik Anlamıyla Strateji ve Taktik Nedir? ★ MİHRİ BELLİ, Tip'i örgüt olarak destekleye ceğiz. ★ AZİZ NESİN, Tiyatro Sorunları Üzerine Düşünceler ★ KENAN ÖCAL. Marcuse Bir Devrim Peygamberi midir?**

Abone: Yıllık 50, altı aylık 25 lira. **Adres:** P. K. 100 Cebeci — Ankara